

STRZAŁ W DZIESIĄTKĘ

Wydanie specjalne

Kwiecień 2018

Magazyn uczniowski
Szkoły Podstawowej nr 10
im. św. Stanisława Kostki w Częstochowie

W NUMERZE

- * **Sensacyjne odkrycie uczniów Koła Regionalnego!**
- * **Tajemnica szkolnej tablicy upamiętniającej krwawe wydarzenia z września 1939r.??**
- * **Tropem" Krwawego Poniedziałku"**
- * **Wywiad z naocznymi świadkami tajemniczego wykopaliska????**
- * **Wizyta w Ośrodku Dokumentacji dziejów Częstochowy**
- * **Sukces filmu" Z kart historii Sp10" podczas pokazu filmów amatorskich w ramach projektu miejskiego " Aleje tu się dzieje"**

Magazyn uczniowski Szkoły Podstawowej nr 10 im. św. S. Kostki w Częstochowie, ul. Olsztyńska 42.

Zespół redakcyjny: A. Freus, I. Krętuś, , M. Bajor, D. Dudek , A. Kijas, D. Jacyk- uczniowie klasy III, IV, VII.

Opiekunowie: p. I. Całus, p. B. Bednarczyk.

SENSACYJNE ODKRYCIE UCZNIÓW SZKOLNEGO KOŁA REGIONALNEGO !!!

A wszystko zaczęło się pewnego wiosennego popołudnia, kiedy uczniowie Koła Regionalnego przeglądali stare, szkolne kroniki...

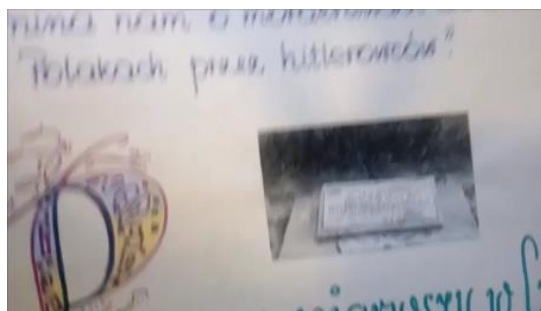
Strona po stronie poznawali przeszłość swojej szkoły, czytali wpisy sporządzone czyjaś ręką, oglądali rysunki, zdjęcia. Wymieniali uwagi na temat tego, jak było kiedyś, a jak to wygląda obecnie.

Wydawało się, że będzie to po prostu nieco inne spotkanie z historią szkoły.

Aż nagle, gdy dotarli do kolejnej strony przenoszącej ich w lata pięćdziesiąte, natknęli się na sensacyjny opis wydarzeń związanych z odkryciem na boisku szkolnym. Ich boisku? Nie wierzyli własnym oczom, gdy czytali: „Cytat z kroniki.

Patrzyli także na zdjęcie tablicy, która obecnie znajduje się przy wejściu do szkoły. Tablicy, którą mijali dzień w dzień, przy której tyle razy zatrzymywali się, by porozmawiać o codziennych sprawach, pod którą zapalane są znicze okazji rocznic! Doskonale pamiętali słowa, które na niej widnieją, ale teraz nabrały one nowego znaczenia.

Pani Beata Bednarczyk- opiekunka koła regionalnego- przerwała ciszę, która zapadła i zaproponowała, by spróbowali odkryć historię tablicy, a także tajemniczego wykopaliska.

z kart szkolnej kroniki

Czy tablica przy wejściu szkoły jest związana z wydarzeniami "Krwawego Poniedziałku w Częstochowie"?

tablica pamiątkowa na budynku SP10

Historia tablicy pamiątkowej :

Tablica upamiętniająca wydarzenia z tzw. " Krwawego Poniedziałku" z 4 września 1939r. Została ufundowana podobno przez pracowników Częstochowskich Zakładów Przemysłu Wełnianego im. Marii Koszutskiej, które kiedyś były zakładem opiekuńczym szkoły. Pierwotnie płyta była umieszczona na betonowej podstawie na trawniku szkolnym . Potem została przeniesiona na teren boiska szkolnego, aby ostatecznie zostać wmurowana w ścianę budynku szkoły po prawej stronie od wejścia. Została wykonana z jasnego marmuru. Umieszczony na niej napis brzmi: " W tej okolicy 4 IX 1939r. hitlerowcy rozstrzelali 1140 Polaków. Nie wiadomo, skąd wzięto taką liczbę zabitych, gdyż większość źródeł podaje liczbę ok 500.

Pierwsza część zadania okazała się dość prosta, wystarczyło sięgnąć do książki B. Kurkowskiego " Z krwawych dni Częstochowy". A potem uczniowie musieli odkryć w sobie żyłkę detektywistyczną...

Uczniowie na tropie " Krwawego Poniedziałku" w Częstochowie 4 września 1939r.

Zacząło się od wizyty w...

szkolnej bibliotece i odnalezieniu książki B. Kurkowskiego " Z krwawych dni Częstochowy"

Odszukanie odpowiedniego fragmentu.
Czytanie i analizowanie tekstu.
(Trop wskazany przez P. Bednarczyk.
Dziękujemy!)
Przydało się czytanie ze zrozumieniem z którego P. Całus tak nas na polskim "magluje". Dziękujemy:)

A oto czego dowiedzieli się uczniowie z książki Kurkowskiego, a także innych artykułów :

Fragment opisu tych wydarzeń sporządzonego przez Bolesława Kurkowskiego: "(...) przybiega pełen rozpaczony Jan Holiński i woła, że jego syna Zdzisława prowadzą na rozstrzelanie. (...) wybiegam z kancelarii do komendanta miasta pułkownika Döppinga błagać o interwencję (...). W tej właśnie chwili (...) na dziedziniec magistratu wprowadzają żołnierze niemieccy masę ludzi, a między nimi i Zdzisława Holińskiego. (...) podchodzę do żołnierza prowadzącego Holińskiego i proszę o zwolnienie tegoż. Wtem żołdak ów poczyna niesamowicie ryczeć i doskakuje do mnie, krzycząc, że i mnie zabierze na rozstrzelanie, jednak wyrwam się i pędzę do komendanta Döppinga, a żołnierz za mną. (...) Dziwnym zbiegiem okoliczności znalazłem zrozumienie u pułkownika Döppinga. Wyszedł na dziedziniec (...) jednak było już za późno, bo Zdzisław Holiński leżał martwy".

W jednym z artykułów natknęli się na liczbę rozstrzelanych, która zgadza się z tą na tablicy na szkole.

"Niemcy zajęli Częstochowę 3 września 1939 r. i już następnego dnia pod fałszywym zarzutem, jakoby Żydzi ostrzelali niemieckich żołnierzy, rozpoczął pogrom, który trwał 3 dni. Ogółem w kilku miejscach miasta rozstrzelano ok. 990 Polaków i 150 Żydów. Egzekucje miały miejsce między innymi: na placu przed ratuszem oraz na jego dziedzińcu wewnętrznym, na tyłach budynku Wydziału Technicznego Zarządu Miejskiego, na Nowym Rynku (obecnie Plac Daszyńskiego), w kościele św. Zygmunta, na ulicy Strażackiej pod fabryką Brassy, na placu przed katedrą i w samej katedrze. "

<https://sztetl.org.pl>

A potem ...

Uczniowie wyposażeni w wiedzę teoretyczną ruszyli poznawać, porównywać, rozumieć ... historię.

Docierali do dobrze im znanych miejsc, ale dzisiaj patrzyli na nie zupełnie inaczej
To tu między innymi miały miejsce egzekucje: na Placu Magistrackim - obecnie Plac Biegańskiego

na placu przed Katedrą i w samej Katedrze

fot. uczniowie Koła Regionalnego SP10

fot. z książki B. Kurkowskiego

na Nowym Rynku (ob. Plac Daszyńskiego), w kościele św. Zygmunta

Plac Daszyńskiego kościół św. Zygmunta widok obecny

Plac Daszyńskiego kościół św. Zygmunta
fot. z książki B. Kurkowskiego

na ul. Strażackiej pod pałacem Brassy,

ul. Strażacka Pałac Brassy widok obecny

ul. Strażacka Pałac Brassy
fot. z książki B. Kurkowskiego

ul. Strażacka Pałac Brassy widok obecny
fot. uczniowie Koła Regionalnego SP10

Ul. Strażacka przed budynkiem Straży Pożarnej
fot. uczniowie Koła Regionalnego SP10

Opis wydarzeń "Krwawego Poniedziałku" we wspomnieniach Zygmunta Krupskiego :

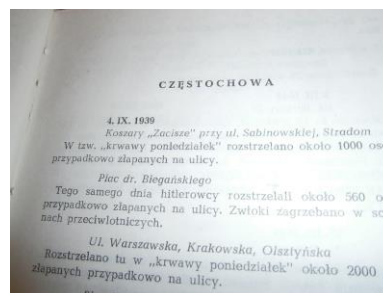
Do katedry trafił również sekretarz Sądu Grodzkiego w Częstochowie, Zygmunt Krupski , który tak wspominał:

„Zaprowadzili nas na plac przed katedrę. Wezwali ks. prałata Wróblewskiego i polecili mu, krzycząc, by katedrę otworzył. Ksiądz wzbraniał się, lecz pod groźbą Niemców wreszcie ją otworzył. Ja byłem w czołówce i jako jeden z pierwszych wszedłem do katedry, lecz zaraz po wejściu słyszałem strzały na placu i tłum począł pchać się do wnętrza. Od wbiegających ludzi dowiedziałem się, że Niemcy strzelają do ludzi. Po umieszczeniu nas w katedrze, Niemcy w ciągu nocy kilka razy wchodzili i bez powodu strzelali z krótkiej broni. Zauważyłem kilkunastu zabitych i rannych” <https://sztetl.org.pl>

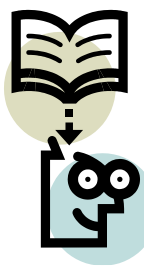

WIZYTA W OŚRODKU DOKUMENTACJI DZIEJÓW CZĘSTOCHOWY

Nowe wiadomości na temat liczby osób zamordowanych przez Niemców podczas "krwawego poniedziałku" odnaleźliśmy w Ośrodku Dokumentacji Dziejów Częstochowy, dzięki Panu Dr Juliuszowi Sętowskiemu, który podsunął nam ciekawe książki i artykuły.

notatka potwierdzająca ilość rozstrzelanych osób w pobliżu ul. Olsztyńskiej

* Nasi

detektywi na tropie odkrywania szkolnej tajemnicy...

Wywiad z Panem Markiem Muskalskim
i Panem Mirosławem Troszczyńskim -
naszymi absolwentami, naocznymi
świadkami tajemniczych wykopalisk

spotkanie z uczniami Koła Regionalnego

pierwotne miejsce tablicy pamiątkowej
znajdowało się na terenie dzisiejszego
placu zabaw przedszkola

w szkolnej bibliotece

w tle obecny budynek szkoły

*** CZY SZCZĄTKI LUDZKIE WYKOAPNE
PODCZAS PRAC NA BOISKU SZKOLNYM
MAJA ZWIĄZEK Z KRWAWYM
PONIEDZIAŁKIEM ?
CZY MOZE Z WIEZIENIEM DLA KOBIET
W NASZEJ SZKOLE PODCZAS II
WOJNY SWIATOWEJ? ?????**

" wizja lokalna"

**Fragmety wywiadu z absolwentami naszej
szkoły, naocznymi świadkami tajemniczych
wykopalisk z lat 50-tych ubiegłego wieku:**

U - uczeń

A - absolwent

U: Witamy Pana Marka Muskalskiego i pana Mirosława Troszczyńskiego, których wspomnienia zostały spisane w naszej kronice szkolnej. Dziś przybliżą nam oni historię naszej szkoły.

W jakich latach chodzili Panowie do naszej szkoły?

A: W latach 1950-1957.

U: Wspomnienia Panów zostały zawarte w naszej kronice szkolnej. Czy mogliby Panowie bliżej nam o tym powiedzieć?

A: To jest najgorsze wspomnienie jakie mamy! To właśnie w tym czasie, kiedy zaczęliśmy kopać piasek na skocznię w dal, znaleźliśmy kości w ziemi. Można powiedzieć, że to był taki wstrząs dla wszystkich uczniów, bo wiedzieliśmy, że w czasie II wojny światowej było w szkole więzienie, no i na pewno odbywały się tu pochówki ludzi zmarłych i zamordowanych. Tu, pod siatką, właśnie w tym miejscu, gdzie zaczęliśmy kopać.

No ale to było tak, że wykonaliśmy, co nam kazano - zakopać, zagrabić i cisza była na ten temat. Tak było. Ludzie - moja mama - przed wojną tu do szkoły chodziła, kończyła ją, w zeszłym roku zmarła, mając 95 lat, to dość dużo wiedziała na ten temat. Słyszała po prostu od ludzi, którzy czy to byli świadkami czy też znali to z opowiadań innych osób, o tym, co tu się odbywało na terenie szkoły.

U: W jakim miejscu i na jakiej głębokości odkopali Panowie te kości?

A: To było na głębokości 70 cm, nie głębiej, jak te pierwsze kości się pokazały, to nie było na dużym odcinku. I tak jak mówiłem, od razu kazali to zasypać, wyrównać. A to było pod siatką, tam, gdzie w tej chwili jest śmietnik i jest brama wjazdowa. To było tam na wysokości chyba z metr, może dwa metry od płotu.

A: Trzy i pół metra, ale to już zobaczymy na miejscu.

U: Gdzie kiedyś znajdowała się tablica pamiątkowa, która wisi aktualnie na ścianie szkoły?

A: To było gdzieś w tym miejscu, bo skocznia była tam. Ja to tutaj celuję na to okno. Bo myśmy tutaj kopali, a przez okno dzieci wyglądały. Tak że to jest po prostu na tej wysokości, gdzie jest przejazd.

A: Tak, w okolicy obecnego przejazdu .

A: To się może ciągnąć dalej, aż do tego ogrodu, bo tam były później mury i taka brama. Tam, gdzie są te choinki.

okno, z którego uczniowie obserwowali wykopaliska

absolwenci wskazują miejsce tajemniczego znaleziska

U: Bardzo dziękujemy Panom za przekazanie nam swoich wspomnień z czasów szkolnych.

UWAGA, UWAGA!!!

Wyniki konkursu na prezentację multimedialną o historii szkoły

Grand Prix - Kacper Woźniak - kl. VI

I miejsce - Martyna Kubisiewicz - kl. VI

II miejsce - Patrycja Kucharek - kl. VI

III miejsce - Wiktoria Bryniak - kl. VI

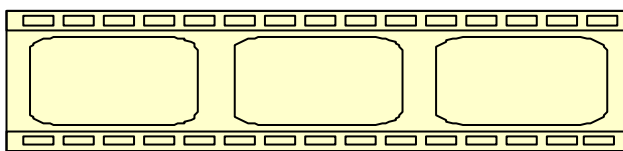
III miejsce - Maja Skorek - kl. VI

WSZYSTKIM GRATULUJEMY :)

Magazyn uczniowski Szkoły Podstawowej nr 10 im. św. S. Kostki w Częstochowie, ul. Olsztyńska 42.

Zespół redakcyjny: A. Freus, I. Krętuś, , M. Bajor, D. Dudek , A. Kijas, D. Jacyk- uczniowie klasy III, IV, VII.

Opiekunowie: p. I. Całus, p. B. Bednarczyk.

Film naszych "detektywów historii" zdobył duże uznanie podczas przeglądu filmów amatorskich w ramach miejskiego projektu "Alej tu się dzieje"

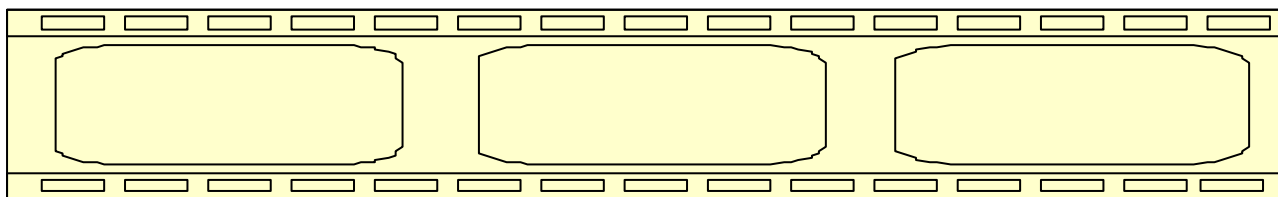
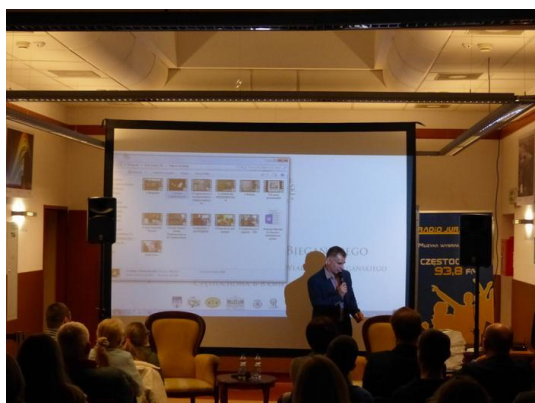

ZAPROSZENIE

Jeśli chcecie dowiedzieć się więcej o wydarzeniach z początku września 1939r. w Częstochowie zapraszamy na pokaz naszego filmu " Z kart Historii Szkoły Podstawowej nr 10 w Częstochowie", który odbędzie się **26.04.2018r. w świetlicy szkolnej o godz. 13.00** Serdecznie zapraszamy !

pokaz filmu " Z kart historii SP 10" w sali częstochowskiego " Odwachu"

Magazyn uczniowski Szkoły Podstawowej nr 10 im. św. S. Kostki w Częstochowie, ul. Olsztyńska 42.

Zespół redakcyjny: A. Freus, I. Krętuś, , M. Bajor, D. Dudek , A. Kijas, D. Jacyk- uczniowie klasy III, IV, VII.

Opiekunowie: p. I. Całus, p. B. Bednarczyk.

KONKURS

*Czy rozpoznasz co znajduje się na tych zdjęciach
i z jakiego okresu czasu one pochodzą ???*

Zabawcie się w detektywów historii i znajdźcie, odgadnijcie co jest na tych fotografiach.

Odpowiedzi prosimy wrzucać do szkolnej skrzynki na listy wraz ze swoim imieniem i nazwiskiem

Zagadka zostanie rozwiązana podczas pokazu filmu " Z kart historii SP10".
Życzymy owocnych poszukiwań :)

Redaktorzy szkolnej gazetki:

Alina Freus, Ines Krętuś, Mateusz Bajor,
Dominika Dudek, Amelia Kijas, Daria Jacyk

Sprawozdanie

26 marca 2018r. odbyło się spotkanie Szkolnego Koła Regionalnego, podczas którego jego opiekunka- p. B. Bednarczyk - przekazała informację o przejściu do kolejnego etapu konkursu.

Jego temat „Na tropie lokalnej tajemnicy” ucieszył wszystkich obecnych, ponieważ od ubiegłego roku, kiedy członkowie Koła nakręcili film „Z kart Historii Szkoły Podstawowej nr 10 w Częstochowie”, uczniowie kontynuowali prace nad wyjaśnieniem zagadki dotyczącej znalezienia w latach pięćdziesiątych kości ludzkich na terenie naszego boiska szkolnego (przypomnieć tu należy, że na terenie naszej placówki, w czasie II wojny światowej, mieściło się więzienie dla kobiet). Informacje dotyczące znaleziska, jego powiązania z tablicą pamiątkową, która obecnie znajduje się przy wejściu do naszej szkoły, stały się punktem wyjścia do ustalenia harmonogramu prac związanych z tematem konkursu.

Miały się one odbywać dwutorowo – jeden wiódł typowo śladami „Krwawego Poniedziałku” w Częstochowie we wrześniu 1939r.; drugi skupił się na zbieraniu informacji, relacji związanych ze znaleziskiem na boisku.

Wybrany został zespół redakcyjny, w skład którego weszli: A. Kijas, D. Jacyk (klasa III), D. Dudek(klasa IV), A. Freus, I. Krętuś, M. Bajor (klasa VII).

Uczniowie sięgnęli ponownie do starych kronik szkolnych, gdzie znajduje się zapis dotyczący przypadkowego natknięcia się na ludzkie szczątki, a także zdjęcie tablicy pamiątkowej.

Pani Bednarczyk – opiekunka Koła – wskazała na możliwość powiązania historii tablicy z „Krwawym Poniedziałkiem w Częstochowie”. W związku z tym tropem uczniowie odszukali w szkolnej bibliotece książki, artykuły związane

z tym zagadnieniem. Tu znaleźli wsparcie Pani I. Całus - nauczycielki j. polskiego. Najwięcej przydatnych informacji znaleźli w książce B. Kurkowskiego „Z krwawych dni Częstochowy”. Natomiast w artykule znalezionym na stronie internetowej odkryli potwierdzenie dotyczące liczby rozstrzelanych z tablicy pamiątkowej. Najbardziej przejmującym zapisem okazały się wspomnienia Z. Krupskiego, których fragment znalazł się w gazetce.

Po zebraniu wiadomości teoretycznych grupa uczniów ruszyła w teren tropem „Krwawego Poniedziałku”. Ich zadaniem było stanąć twarzą w twarz z miejscami, w których Niemcy mordowali częstochowian. Swoją historyczną wędrówkę dokumentowali zdjęciami.

Dodatkowe fakty na ten temat zostały zgromadzone podczas spotkania z dr J. Sętowskim. Miało ono miejsce na początku kwietnia w Ośrodku Dokumentacji Dziejów Częstochowy.

Równoległe do tych działań, grupa uczniów wraz z opiekunem odszukała i nawiązała kontakt z absolwentami naszej szkoły - Panami M. Muskalskim i M. Troszczyńskim – naocznymi świadkami wykopaliska, które miało miejsce na terenie boiska szkolnego w latach pięćdziesiątych. Najciekawsze fragmenty wywiadu, który został przeprowadzony z naszymi gośćmi, można przeczytać w gazetce. Spotkanie zostało także udokumentowane na zdjęciach.

Uzupełnienie informacji na ten temat znaleźć można w filmie, o którym jest mowa na początku sprawozdania. Odniósł on sukces podczas przeglądu filmów amatorskich prezentowanych w ramach projektu „Aleje, tu się dzieje”. Jego pokaz- dla całej społeczności uczniowskiej- odbędzie się w naszej szkole 24 kwietnia 2018r.

Podczas trwania prac nad odkrywaniem naszej lokalnej tajemnicy, w ramach przybliżenia wszystkim uczniom zagadnień związanych z historią szkoły, szczególnie z okresu II wojny światowej, ogłoszony został konkurs na prezentację multimedialną (jego wyniki zostały przedstawione na stronie gazetki).

Zdobyta w ten sposób wiedza pozwoli odpowiedzieć na pytania w naszym konkursie (informacje na stronie gazetki), ale przede wszystkim lepiej zrozumieć wiadomości zawarte w gazetce szkolnej, a tym samym fragmenty historii naszej szkoły.

Rezultaty pracy Szkolnego Koła Regionalnego nad odkrywaniem lokalnej tajemnicy zostaną zaprezentowane nie tylko społeczności szkolnej,

ale także mieszkańcom dzielnicy. Mamy nadzieję, że honorowymi gośćmi naszego spotkania z historią będą Panowie M. Muskalski i M. Troszczyński, którzy kilkadziesiąt lat temu dokonali tego niezwykłego odkrycia.

Ponadto istnieje możliwość, iż podczas prezentowania zebranych materiałów, dotrzemy do innych świadków tych wydarzeń, którzy poszerzą naszą wiedzę na temat historii naszej szkoły.

